

Nasjonal trusselvurdering

2024

Nasjonal trusselvurdering 2024

Publisert i Norge i 2024 for Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
pst.no

Opplag: 3000

Alle ansikter i forsideillustrasjonen er KI-generert, bildegrunnlaget er hentet fra NTB
Øvrige bilder i publikasjonen: Getty Images / NTB

Design og illustrasjoner: Aksell.no

Trykk: Aksell.no

Aksell AS er en Miljøfyrtårnbedrift

TRYKT
I NORGE
NO - 1470

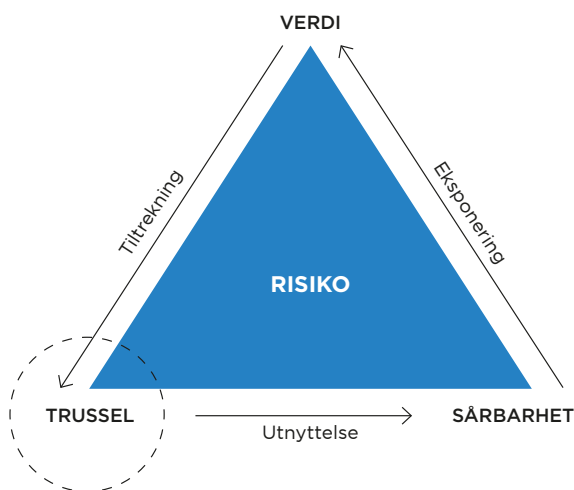
BRUK AV DEN NASJONALE TRUSSELVURDERINGEN

Den nasjonale trusselvurderingen er en analyse av forventet utvikling innenfor PSTs ansvarsområder i året som kommer. Hensikten er å skape en bevissthet om de mest alvorlige truslene mot Norge samt gi beslutningsstøtte i det viktige forebyggende sikkerhetsarbeidet som de ulike virksomhetene har ansvar for. Virksomhetene må også ta i betraktning andre trusler som kan påvirke verdiene i egen virksomhet, for eksempel annen kriminalitet eller andre uønskede hendelser.

Bruk av den nasjonale trusselvurderingen ved vurdering av risiko:

- Det finnes flere tilnærminger for å beskrive risiko. Her ser vi på risiko som en kombinasjon av verdi, trussel og sårbarhet, der den nasjonale trusselvurderingen gir beslutningsstøtte til å vurdere trusselen.
- En god verdivurdering gir grunnlag for å vurdere hvilke trusler som er relevante for egen virksomhet. Videre vil en verdivurdering beskrive hvordan trusselaktører kan påvirke verdier virksomheten har ansvaret for. I dette arbeidet er det viktig å se på avhengigheter også utenfor egen virksomhet. Dette danner grunnlaget for sårbarhetsvurderingen, som beskriver hvor sårbare verdiene er overfor de identifiserte truslene, noe som igjen danner grunnlaget for å iverksette forebyggende og konsekvensreducerende tiltak.
- Basert på dette må det gjøres en risikovurdering av om virksomheten har et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er Norges nasjonale innenlands etterretnings- og sikkerhetstjeneste, underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. PST har som oppgave å forebygge og etterforske alvorlig kriminalitet mot nasjonens sikkerhet. Som ledd i dette skal tjenesten identifisere og vurdere trusler knyttet til etterretning, sabotasje, spredning av masseødeleggelsesvåpen, terror og ekstremisme samt trusler mot myndighetspersoner. Vurderingene skal bidra i utformingen av politikk og støtte politiske beslutningsprosesser. PSTs nasjonale trusselvurdering (NTV) er en del av tjenestens åpne samfunnskommunikasjon der det redegjøres for forventet utvikling i trusselbildet.

Etterretningstjenesten (E-tjenesten) er Norges utenlands etterretningstjeneste. Tjenesten er underlagt forsvarssjefen, men arbeidet omfatter både sivile og militære problemstillinger. E-tjenestens hovedoppgaver er å varsle om ytre trusler mot Norge og prioriterte norske interesser, støtte Forsvaret og forsvarsallianser Norge deltar i og understøtte politiske beslutningsprosesser med informasjon av spesiell interesse for norsk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. I den årlige vurderingen «FOKUS» gir E-tjenesten sin analyse av status og forventet utvikling innenfor tematiske og geografiske områder som tjenesten vurderer som særlig relevant for norsk sikkerhet og nasjonale interesser.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er Norges direktorat for nasjonal forebyggende sikkerhet. Tjenestens hovedoppgave er å bedre Norges evne til å beskytte seg mot spionasje, sabotasje, terror og sammensatte trusler. Gjennom rådgivning, kontrollaktiviteter, tilsyn, testing og forskning bidrar NSM til at virksomheter sikrer sivil og militær informasjon, systemer, objekter og infrastruktur med betydning for nasjonal sikkerhet. NSM er ansvarlig for et nasjonalt varslingsystem (VDI) som skal avdekke og varsle om cyberoperasjoner mot digital infrastruktur. NSM har også et nasjonalt ansvar for å koordinere håndteringen av alvorlige cyberoperasjoner. «Risiko»-rapporten er NSMs årlige vurdering av risikobildet for nasjonal sikkerhet. Rapporten anbefaler tiltak og vurderer hvordan sårbarheter i norske virksomheter og samfunnsfunksjoner påvirker risikobildet i lys av det trusselbildet som er beskrevet av Etterretningstjenesten og PST.

INNLEDNING

I nasjonal trusselvurdering (NTV) gir PST en ugradert redegjørelse av trusselbildet som det norske samfunnet står overfor dette året. Vurderingen fokuserer på etterretningstrusselen, med særskilt vekt på russisk og kinesisk etterretning samt på terrortrusselen og trusler mot myndighetspersoner.

NTV 2024 er utarbeidet for en bred målgruppe. Rapporten er på den ene siden beregnet på en norsk offentlighet med et stort behov for informasjon om status og forventet utvikling i trusselbildet. På den andre siden er NTV beregnet på personer og virksomheter som trenger innspill til eget sikkerhetsarbeid, men som ikke har tilgang til sikkerhetsgraderte vurderinger. Det er derfor viktig at alle som leser rapporten, tar stilling til innholdet og selv vurderer relevans og konsekvens for egen virksomhet opp mot de verdier de forvalter. Se for øvrig *Bruk av den nasjonale trusselvurderingen* på side 3.

Årvåkenhet og tips fra publikum er viktig for PST i arbeidet med å avverge terrorangrep, trusler mot myndighetspersoner, spionasje, spredning av masseødeleggelsesvåpen og transnasjonal undertrykkelse, og vi oppfordrer derfor alle som måtte ha informasjon av interesse om å tipse oss.

Tips kan meldes på:

[PST.no/tips-oss](https://pst.no/tips-oss)

OPPSUMMERING

Statlig etterretningsvirksomhet

Side 8

Russlands angrepskrig i Ukraina har skapt en ny sikkerhetspolitisk situasjon som påvirker trusselbildet i Norge. Krigen bidrar fremdeles til å skjerpe etterretningstrusselen fra Russland. Samtidig gjør Norges NATO-medlemskap og vår felles grense at Russland vil bruke etterretningstjenestene sine mot norske mål i overskuelig fremtid.

Kina vil utgjøre en betydelig etterretningstrussel i 2024. Vi forventer at trusselen vil tilta i løpet av de nærmeste årene. Det skyldes særlig det forverrede forholdet mellom Kina og Vesten, Kinas ønske om økt kontroll over forsyningskjeder og posisjonering i Arktis.

Samtidig forventer vi fortsatt aktivitet fra Iran og Nord-Korea mot norske mål.

Fremmed etterretning vil bruke en rekke ulike metoder mot enkeltpersoner og virksomheter i Norge. Cyberoperasjoner og rekruttering av kilder vil være blant de mest sentrale i 2024. Cyberoperasjoner mot mål i Norge vil hovedsakelig ha informasjonsinnhenting som formål. I tillegg vil målet med enkelte cyberoperasjoner være å skape usikkerhet i samfunnet. Rekruttering av kilder forventer vi at særlig de russiske og kinesiske tjenestene vil forsøke i 2024. Tradisjonelt foregår kilderekruttering via fysiske møter. Vi ser imidlertid en ny trend med rekruttering av kilder via digitale virkemidler, som chatteapplikasjoner.

Vi forventer at Russland og Kina vil gjennomføre flest forsøk på å skaffe norske varer og teknologi på fordekte måter i 2024. Målet vil være å styrke deres eget militærvesen. I tillegg vil også andre stater av bekymring forsøke å anskaffe teknologi som er relevant for deres militære våpenprogrammer, inkludert utvikling av masseødeleggelsesvåpen og leveringsmidler til disse.

Vi forventer også at flyktninger, dissidenter og regimekritikere vil utsettes for kartlegging og overvåking i inneværende år.

Politisk motivert vold – ekstremisme

Side 28

Ekstrem islamisme og høyreekstremisme forventes å utgjøre de største terrortruslene mot Norge. Vi vurderer det som **mulig** at både ekstreme islamister og høyreekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Trusselen fra ekstreme islamister vurderes imidlertid å være noe mer alvorlig enn trusselen fra høyreekstremister.

Terrortrusselen mot Norge er reell. Selv om ekstrem islamisme for tiden har lav oppslutning i Norge, har vi likevel sett flere alvorlige terrorhandlinger de siste årene. Ytringer eller handlinger som oppleves som krenkelser eller undertrykkelse av muslimer eller religionen islam, kan bidra til radikaliserings og i verste fall motivere til terrorhandlinger i Norge.

Når det gjelder høyreekstremisme, vil trusselen i stor grad preges av unge voksne og mindreårige som blir radikaliseret via høyreekstreme digitale arenaer. Erfaringer fra Norge og andre land viser at enkelte av disse personene kan utvikle en intensjon om å begå terror.

Vi vurderer det som **lite sannsynlig** at antistatlige ekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Antistatlige ideer og konspirasjonsteorier vil imidlertid fortsatt føre til at enkeltpersoner blir radikaliseret, og kan fungere som en begrunnelse for bruk av vold og ikke-demokratiske midler.

Vi vurderer det som **svært lite sannsynlig** at venstreekstremister eller ekstremister motivert av klima-, miljø- og naturvernsaker vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Vår vurdering er likevel at klima-, miljø- og naturvernsaker har et potensial til å radikaliseres.

Trusselen mot myndighetspersoner

Side 44

Vi vurderer det som **lite sannsynlig** at myndighetspersoner vil rammes av alvorlige voldshandlinger i Norge i 2024. Vi forventer imidlertid at myndighetspersoner vil utsettes for trusler og hets. Myndighetspersoner er også utsatte mål for fremmede staters etterretningstjenester.

Statlig etterretningsvirksomhet

Russlands angrepskrig i Ukraina har skapt en ny sikkerhetspolitisk situasjon som påvirker trusselbildet i Norge. Krigen bidrar til å skjerpe etterretningstrusselen fra Russland sammenlignet med før invasjonen. Samtidig gjør Norges NATO-medlemskap og vår felles grense at Russland vil bruke etterretningstjenestene sine mot norske mål i overskuelig fremtid.

I dagens sikkerhetspolitiske klima er også etterretningstrusselen fra Kina betydelig. Etter vår vurdering vil trusselen tilta de nærmeste årene. Dette skyldes blant annet Kinas posisjonering i nordområdene, et forverret forhold mellom Kina og Vesten samt et kinesisk ønske om kontroll over kritiske forsyningskjeder.

I tillegg forventer vi fortsatt aktivitet fra Iran og Nord-Korea mot norske mål i 2024.

Både enkeltpersoner og offentlige og private virksomheter er utsatt for fremmede staters etterretningsaktivitet. Du kan blant annet bli utsatt for fremmed etterretning i form av en e-post med en lenke du ikke burde klikke på, en forretningskontakt som stiller detaljerte spørsmål om jobben din, eller et selskap som vil kjøpe en vare virksomheten din produserer. I det følgende beskrives hvilke stater som utgjør den største trusselen i Norge, og hvilke metoder og virkemidler de bruker for å ramme norske mål.

AKTØRENE

Russland

Russland vil utgjøre den største etterretningstrusselen i Norge i 2024

Russland har vedvarende etterretningsbehov i Norge, blant annet som følge av vår grense til Russland og Norges NATO-medlemskap. Politiske prosesser av relevans for Russland og militære mål i Norge er eksempler på dette. Det Russland oppfatter som militære og politiske trusler mot det russiske regimet, vil også til enhver tid bli prioritert. I 2024 vil de russiske etterretningstjenestene fokusere på mål som er knyttet til eget lands krigføring i Ukraina.

■ Foto: minoandriani / Getty Images. Svalbard, Pyramiden.

I lys av dette forventer vi at følgende mål i Norge er særlig utsatt for russisk etterretningsvirksomhet i inneværende år:

- **Aktører involvert i våpendonasjoner og opplæring av ukrainsk personell:** De er særlig utsatt fordi våpenleveranser kan ha direkte innvirkning på slagmarken i Ukraina.
- **Virksomheter tilknyttet norsk olje- og gassvirksomhet:** De er særlig utsatt fordi Norge har blitt en mer sentral energileverandør for Europa etter angrepskrigen mot Ukraina. Russland betrakter bruk av energirelaterte virkemidler som et sentralt ledd i å så splid i Vesten.
- **Norsk teknologi med sivil og militær nytteverdi:** Dette feltet er særlig utsatt fordi Russland er avhengig av vestlig, herunder norsk, teknologi. Krigføringen i Ukraina bidrar til å forsterke det russiske behovet for vestlig teknologi, kompetanse og kunnskap.
- **Norsk forsvar og alliert militær virksomhet i Norge:** Dette området er særlig utsatt og har vært det over tid, fordi Russland ønsker å ha oversikt over hvilken kapasitet og hvilke planer norsk forsvar og NATO-allierte har. Informasjon om militærstrategiske endringer som følge av NATO-utvidelsen i Norden vil være av særlig interesse i 2024, fordi det påvirker hvordan Russland kan forsvare seg i en eventuell konfliktsituasjon.

Russisk etterretningsvirksomhet vil være rettet mot mål i hele Norge. Nordområdene står likevel i en særstilling hva gjelder oppmerksomhet fra russisk etterretning, og har gjort det over tid. Det er viktig for Russland å opprettholde sin situasjonsforståelse i hele regionen. Det behovet blir stadig mer sentralt ettersom Arktis har fått økt strategisk betydning i en mer spent sikkerhetspolitisk situasjon. Svalbard og grenseområdene i Finnmark er av særlig stor strategisk betydning for Russland. Norske politikere, departementer og andre premissleverandører for norsk nordområdepolitikk generelt, inkludert Svalbard, vil derfor være utsatte etterretningsmål. I 2024 vil Arktisk råd være av spesiell interesse, ettersom Norge har formannskapet.

Vi forventer at russiske tjenester vil være villige til å ta risiko i sin etterretningsvirksomhet i 2024, fordi de har et økt behov for informasjon sammenlignet med før angrepskrigen i 2022. Samtidig har de lite å tape på å drive etterretningsvirksomhet på norsk jord ettersom det bilaterale forholdet mellom Norge og Russland er på et bunnivå.

Russland vil kompensere for bortfallet av etterretningsoffiserer ved ambassaden

I april 2023 ble 15 etterretningsoffiserer under diplomatisk dekke ved Den russiske ambassaden i Oslo erklært uønsket i Norge. Dette har redusert Russlands mulighet til å utføre etterretningsvirksomhet fra ambassaden.

■ **Flere pågrepet for etterretningsvirksomhet for Russland**

Siden Russlands invasjon av Ukraina i 2022 er minst 35 europeiske borgere blitt pågrepet og tiltalt for å ha utført etterretningsvirksomhet på oppdrag fra de russiske tjenestene. De har blant annet fått i oppdrag å innhente informasjon om eget lands forsvarsevne og kritiske infrastruktur samt alliert virksomhet og overlevere denne til russiske etterretningsoffiserer. Noen utførte aktiviteten på grunn av press, men for de fleste er det betaling som var motivet. Sakene indikerer et varig høyt aktivitetsnivå fra russiske etterretningstjenester i Europa.

Vi forventer at Russland vil forsøke å kompensere for bortfallet av etterretnings-offiserene. Det kan de blant annet gjøre ved å sende flere tilreisende agenter samt rekruttere kilder via digital kontakt.

Personer med familiær eller annen nær tilknytning til Russland vil være særlig sårbare for rekrutteringsforsøk. Vi forventer samtidig at Russland vil forsøke å reetablere etterretningskapasiteten ved ambassaden i 2024.

I tillegg har Russland et bredt spekter av virkemidler de kan bruke som ikke er påvirket av den reduserte kapasiteten ved ambassaden. Det inkluderer cyberoperasjoner og bruk av sivile fartøy som en plattform for etterretningsaktivitet.

Russland kan også benytte sammensatte virkemidler for å oppnå strategiske fordeler overfor Norge. Sammensatt virkemiddelbruk forstås som en statlig aktørs bruk av ulike virkemidler rettet mot ett eller flere mål, som bygger opp under en eller flere strategiske målsettinger. Virkemidlene som kombineres, kan være åpne og lovlige så vel som fordekte og ulovlige, slik at de støtter og forsterker hverandre for å oppnå ønsket effekt. Et eksempel på sammensatt virkemiddelbruk kan være at Russland kombinerer diplomatisk press med fordekte påvirkningsoperasjoner for å påvirke norske politiske beslutninger i konkrete saker.

Kina

Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt

Kina vil utgjøre en betydelig etterretnings-trussel i 2024. Vi forventer at trusselen vil tilta i løpet av de nærmeste årene på grunn av det forverrede forholdet mellom Kina og Vesten, Kinas ønske om økt kontroll over forsyningskjeder og posisjonering i Arktis.

Samarbeid innen forskning, næringsliv og politiske forbindelser gjør Norge til et tilgjengelig etterretnings- og påvirkningsmål for Kina. Norske virksomheter, forsknings- og utdanningssektoren, lokale og nasjonale beslutningstakere, utenrikspolitiske miljøer og personer som retter kritikk mot Kinas styresett og menneskerettighetssituasjon, må i de kommende årene regne med å bli utsatt for både direkte og indirekte trusler fra kinesiske etterretningsaktører.

Kinesiske etterretningsaktører opererer i gråsonen mellom lovlig og ulovlig virksomhet

Selv om Kinas etterretningstjenester er teknisk avanserte, benytter de et bredt spekter av aktører til å utføre oppdrag på sine vegne. Kinesisk etterretnings- og påvirkningsaktivitet i Norge utføres i stor grad av mellommenn, kinesiske statseide og private selskaper, organisasjoner, akademiske institusjoner og tenketanker.

I tillegg rekrutterer kinesiske etterretnings-tjenester norske borgere for å få tilgang til sensitiv og gradert informasjon. Dette forventer vi vil vedvare i 2024. Ofte er dette personer som har tilknytning til Kina i form av studier, arbeid, venner eller familie.

■ Foto: NTB / AP Photo / Ng Han Guan. Det kinesiske kommunistpartiets kongress, The Great Hall of the People in Beijing, 2022.

Kina kjennetegnes av et manglende skille mellom privat sektor, stat og parti. Kinesiske myndigheter involverer kommersielle teknologiselskaper i landets militære modernisering. Det betyr at teknologi og kunnskap fra alle kinesiske aktører skal gjøres tilgjengelig for det kinesiske militæret, Folkets Frigjøringshær (PLA).

Kina forsøker fremdeles å etablere seg i nordområdene

Nordområdenes strategiske beliggenhet, tilgang på naturressurser og fremtidige handelsruter gjør Norge til et aktuelt etterretningsmål for Kina. Vi forventer at den kinesiske partistaten vil fortsette å prioritere

sin langsiktige posisjonering i Arktis og gradvis øke sin tilstedeværelse og etterretningsaktivitet. For eksempel kan kinesisk forskningsaktivitet på Svalbard bidra til å normalisere kinesisk tilstedeværelse og tilrettelegge for etterretningsaktivitet. Kina vil fortsatt arbeide aktivt med å innhente informasjon og påvirke norske prosesser om utvikling i nord. Kinesiske næringslivsaktører vil på vegne av den kinesiske partistaten forsøke å etablere virksomhet eller infrastruktur på strategisk plasserte eiendommer i nordområdene.

Trusselaktører forsøker å påvirke Norges Kina-politikk

Kinesiske etterretningstjenester vil fortsette å undertrykke personer i Norge som retter kritikk mot Kinas styresett og menneskerettighetssituasjon. Formålet er å svekke opposisjon mot det kinesiske kommunistpartiet samt påvirke Norges Kina-politikk og omtale av Kina. Kinesiske etterretningstjenester bruker sine cyberkapasiteter mot politiske myndighetsmål i Norge for å innhente informasjon om holdninger, beslutningsprosesser og standpunkt i saker av betydning for Kina.

Den kinesiske partistaten jobber også gjennom norske lokalpolitikere og næringslivsaktører for å fremme sin utenrikspolitikk og omgå nasjonale beslutningsprosesser. Dette kan for eksempel skje gjennom at kinesiske aktører tilbyr sponsede turer til Kina, gjentatte delegasjonsbesøk og andre former for positiv oppmerksomhet. Flere norske kommuner og enkeltpersoner har undertegnet vennskapsavtaler med kinesiske aktører som opererer på vegne av den kinesiske partistaten.

Norsk teknologi kan støtte utviklingen av Kinas militære kapasitet

For å motstå politisk og økonomisk press fra Vesten forsøker Kina å bli teknologisk selvforsynt. Kinas økende kontroll over kritiske forsyningskjeder forblir en trussel mot vår innovasjonskraft samt økonomiske og politiske handlingsrom. På sikt kan dette også påvirke norsk beredskapsevne. Kina benytter oppkjøp, investeringer, innsidere og forskningssamarbeid for å innhente informasjon og utvikle kompetanse for egen militær kapasitetsbygging. De siste årene har det vært en mangedobling av kinesiske organisasjoner og teknologisentre som er involvert i åpen og fordekt kunnskapsoverføring internasjonalt. Kina er Norges største samarbeidspartner innen teknologiviten-skapelige forskningsprosjekter. Dette skaper et betydelig handlingsrom for at kinesiske aktører enten frivillig eller under press kan overføre norsk teknologi til kinesiske militærprogram.

■ Personell tilknyttet det kinesiske militære (PLA) befinner seg i Norge

Kinesiske forskningsledere, gjesteforskere og studenter fra institusjoner tilknyttet PLA jobber i Norge. Forskningssamarbeid med personell tilknyttet PLA vil direkte eller indirekte understøtte utviklingen av Kinas militære kapasiteter.

Andre stater

Iran vil forsøke å stilne motstanden mot eget regime og innhente kunnskap om norsk teknologi

I året som kommer, vil iranske etterretningstjenester, og aktører som handler på deres vegne, fortsette å drive etterretningsevne mot iranske opposisjonelle i Norge. Deres målsetting er å stilne motstand og kritikk mot eget regime. Dette gjøres både gjennom cyberoperasjoner og menneskebasert etterretningsevne. Som et ledd i Irans kartlegging av opposisjonelle, kan også norske virksomheter som forvalter informasjon om disse utsettes for iransk etterretningsevne.

Iran vil i 2024 også sende enkelte studenter og forskere til Norge for å få tilgang til sivil teknologi og forsknings- og produksjonsinfrastruktur med formål om militær sluttbruk i Iran.

Trusselen fra Nord-Korea kommer primært til uttrykk i cyberdomenet

Nord-Korea vil også i 2024 gjennomføre cyberoperasjoner mot mål i Norge. Dette gjøres for økonomisk vinning og for å støtte landets våpenprogram og militære opprustning. Nordkoreanske cyberaktører har de siste årene gjennomført flere vellykkede cyberoperasjoner mot finansinstitusjoner og mot politiske og militære mål i Vesten.

■ Foto: Halfpoint / Getty Images

METODENE

Fremmede staters etterretnings-tjenester bruker en rekke ulike metoder mot mål i Norge. I denne delen skisserer vi hvordan enkeltpersoner og virksomheter kan bli utsatt for følgende fenomen og virkemidler:

- Cyberoperasjoner
- Rekruttering av menneskelige kilder
- Etterretning ved bruk av sivile fartøy
- Påvirkningsoperasjoner
- Sabotasje
- Fordekte anskaffelsesforsøk
- Sikkerhetstruende økonomiske virkemidler
- Transnasjonal undertrykkelse

Trusselen i cyberdomenet er dynamisk og i stadig utvikling

Norske virksomheter, organisasjoner og privatpersoner vil bli utsatt for cyberoperasjoner fra statlige aktører i 2024. Operasjonene kan være både målrettede og opportunistiske, og er en vedvarende og alvorlig trussel mot det norske samfunnet.

Hovedformålet med cyberoperasjoner er informasjonsinnhenting. I tillegg blir cyberoperasjoner i økende grad benyttet som et virkemiddel for å skape usikkerhet i samfunnet, for eksempel ved bruk av tjenestenektangrep. Cyberoperasjoner brukes også for økonomisk vinning og transnasjonal undertrykkelse. Selv om vi hittil ikke har observert noen destruktive operasjoner i Norge, kan fremmede stater utføre denne typen operasjoner mot norske mål i 2024.

■ Statlige cyberaktørers hovedmål i Norge

- Offentlig forvaltning og politiske beslutningstagere
- Forsvaret
- Enkeltpersoner – særlig personer i diasporamiljøer, flyktninger og regimekritikere
- Virksomheter og organisasjoner innen disse sektorene: finans, helse, forskning og utdanning, romfart, teknologi, telekommunikasjon, logistikk og transport, energi og den maritime sektoren.

Aktørlandskapet blir stadig mer komplekst

Russland og Kina utgjør de fremste trusselaktørene mot Norge innenfor cyberdomenet. Russiske og kinesiske cyberaktører har stor kapasitet, er avanserte og har over flere år opprettholdt et høyt aktivtetsnivå mot norske mål.

De siste årene har også Nord-Korea og Iran investert betydelig i cyberkapasitet og har utviklet seg til potente trusselaktører i cyberdomenet. I tillegg har andre stater mulighet til å kjøpe eller leie cyberkapasitet som kan benyttes mot norske mål. Det gjør cybertrusselen mer uforutsigbar.

Aktørlandskapet påvirkes også av at skillet mellom statlige og ikke-statlige cyberaktører blir stadig mer utvisket. Statlige aktører

jobber tett med private og offentlige cybersikkerhets- og teknologivirksomheter og med hacktivist-grupper og cyberkriminelle. Disse aktørene bidrar til å utvikle staters tekniske kapasitet og til å gjennomføre cyberoperasjoner. Det styrker også statlige aktørers evne til å skjule at de er involvert.

Statlige aktører utøver digital industrispionasje

Flere statlige aktører har en målrettet strategi om å bruke cyberoperasjoner til å gjennomføre industrispionasje. Formålet kan være å bedre egen forsvarsevne, øke statens konkurransedyktighet eller omgå sanksjoner. Ved bruk av cyberoperasjoner kan statlige aktører hente ut store mengder data fra norske virksomheter, som til sammen kan påvirke nasjonale sikkerhetsinteresser.

■ Nordkoreansk cyberaktør stjal informasjon fra norsk virksomhet

I 2022 ble en norsk virksomhet utsatt for digital industrispionasje fra en nordkoreansk cyberaktør. Cyberaktøren tok kontakt med en ansatt på LinkedIn og utga seg for å være en rekrutterer fra et IT-selskap. Samtalen flyttet seg deretter til WhatsApp, hvor den ansatte ble lurt til å åpne en ondsinnet fil som inneholdt skadevare. Skadevaren ga aktøren tilgang til virksomhetens nettverk. Cyberaktøren hentet ut store mengder informasjon som kan skade norske sikkerhetsinteresser.

Utviklingstrekk

Statlige cyberaktører bruker et bredt spekter av metoder. For å skjule sine spor og gjøre det vanskelig å slå fast hvem som står bak cyberoperasjonen, benyttes ofte kompleks digital infrastruktur.

Verdikjedeangrep og integrering av hjemmeelektronikk i cyberaktørens infrastruktur er eksempler på dette. I tillegg ser vi en utvikling innen bruk av nulldagssårbarheter og sosial manipulering.

Nulldagssårbarheter

En nulldagssårbarhet er en sårbarhet som ikke er kjent for offentligheten, leverandøren eller produsenten av produktet før den utnyttes i en cyberoperasjon. Slike sårbarheter er vanskelig å avdekke og forhindre. Metoden er derfor verdifull og effektiv. Statlige aktører leter kontinuerlig etter nulldagssårbarheter og bruker denne metoden hyppig. Cyberoperasjonen mot Departementenes service- og sikkerhetsorganisasjon sommeren 2023 er ett eksempel.

Sosial manipulering

Flere cyberaktører bruker stadig mer tid og ressurser på å kartlegge utvalgte mål. De utnytter i større grad det menneskelige aspektet og bruker tid på å utvikle et tillitsforhold til offeret, før de forsøker å lure vedkommende til å trykke på en ondsinnet lenke eller et vedlegg. De fremstår som mer troverdige og blir vanskeligere å avdekke. De bruker kontaktflater som LinkedIn, Instagram, WhatsApp og Telegram, i tillegg til e-post og SMS.

■ Verdikjedeangrep

Verdikjedeangrep er cyberoperasjoner rettet mot svake og mer perifere punkt i en virksomhets verdikjede, for eksempel hos underleverandører. Virksomheter med solide datasikkerhetssystemer er sårbare dersom deres underleverandører ikke har tilsvarende sikkerhetstiltak.

Kunstig intelligens kan skape utfordringer i dagens trusselbilde

Vi har ikke observert at fremmede stater har benyttet generativ kunstig intelligens (KI) i cyberoperasjoner i Norge. Vi forventer imidlertid at de vil forsøke å utnytte mulighetene den raske teknologiutviklingen innen KI gir, til sin fordel. Eksempelvis kan KI brukes i påvirkningsoperasjoner, sosial manipulering, eller til å finne sårbarheter i programvare. På samme måte kan KI antagelig også brukes til å oppdage og motvirke disse operasjonene. Hvorvidt KI vil gi størst fordeler til de som forsøker å utnytte det til offensive cyberoperasjoner eller til de som forsøker å forhindre slike operasjoner, er usikkert.

■ Foto: gorodenkoff / Getty Images

Fysisk og digital rekruttering av kilder forventes

Fremmede staters etterretningstjenester vil forsøke å rekruttere kilder i Norge også i inneværende år. Dette gjelder særlig de russiske og kinesiske etterretningstjenestene. Et viktig utviklingstrekk er at rekruttering skjer via digitale kanaler, og ikke kun ved fysiske møter.

Fremmede etterretningstjenester utfører som regel kilderekruttering gjennom flere trinn:

Tradisjonelt har samtlige trinn omfattet fysiske møter mellom den potensielle kilden og representanten fra den fremmede etterretningstjenesten. Etterretningsoffiserer har i mange år benyttet konferanser i Norge for å tilnærme seg potensielle kilder.

Denne type tradisjonell fysisk rekruttering og føring av kilder vil fortsette. Det forventes imidlertid noe endring.

Et sentralt utviklingstrekk er at fremmede etterretningstjenester også benytter sosiale medier og chatteapplikasjoner til rekruttering og føring av kilder. En fremgangsmåte vi har sett, er at kontakten innledes ved å formidle et tilbud om arbeid, enten for en anonym arbeidsgiver eller for en tilsynelatende legitim

■ Eksempel på digital rekruttering

I 2023 ble 16 utenlandske borgere i Polen pågrepet og tiltalt for å ha utført ulovlig virksomhet på vegne av russisk etterretning. Disse ble rekruttert gjennom jobboppslag som russisk etterretning publiserte i grupper på chatteapplikasjonen Telegram. Tildelte oppdrag inkluderte å fotografere militære mål, spre russisk propaganda og utføre sabotasje mot vestlige våpenleveranser til Ukraina. Etter å ha sendt dokumentasjon på at tildelte oppgaver var utført, fikk de involverte angivelig betalt gjennom bankoverføring eller tilsendt kryptovaluta.

virksomhet. Ved aksept av tilbudet, vil kilden eksempelvis bli bedt om å innhente informasjon mot betaling, for deretter å overføre denne digitalt til for eksempel russisk etterretning.

En rekruttert kilde kan få store skadevirkninger for Norge. Kilden kan gi sensitiv og skjermingsverdig informasjon om forhold som det ikke er i Norges interesse at fremmede stater skal vite om. Vedkommende kan også bli

bedt om å finne sårbarheter som en etterretningstjeneste kan utnytte, for eksempel om en virksomhets rutiner, sikkerhetstiltak og IKT-infrastruktur. En kilde kan videre bli bedt om å utføre praktiske gjøremål, eksempelvis å kjøpe sanksjonsbelagte varer og teknologi, installere teknisk overvåkningsutstyr, trakassere enkeltpersoner, og i ytterste konsekvens gjennomføre voldshandlinger eller sabotasjeaksjoner.

■ Foto: Justin Pumfrey / Getty Images

Russisk etterretning bruker sivile fartøy i sine operasjoner

Etterretningsaktivitet fra sivile fartøy pågår til enhver tid i norske farvann. Vi forventer at dette vedvarer i 2024. Russland utgjør den største trusselen, men også Kina kan benytte sivile fartøy til å innhente informasjon om norske forhold.

Sivile fartøy kan benyttes til en rekke ulike oppgaver. Dette inkluderer:

- **Informasjonsinnhenting:** Fartøyene kan brukes til kartlegging av norsk og alliert militær kapasitet og aktivitet samt kritisk infrastruktur på havbunnen og langs norskekysten.
- **Sabotasje:** Fartøyene kan brukes til å ramme norske eller allierte verdier over eller under vann.
- **Påvirkning:** Fartøyene kan benyttes til å skape en situasjon til havs som har som formål å svarte eller svekke Norges omdømme. Eksempel på dette kan være å konstruere en ulykke for å søke å avdekke svakheter ved norsk beredskap eller krisehåndtering.
- **Omgåelse av sanksjonsregelverket:** Fiskefartøy med legitim tilgang til norske havner kan benyttes til å smugle varer og komponenter som er underlagt eksportkontroll eller sanksjoner.
- **Infiltrasjon:** Sivile fartøy kan benyttes til å infiltrere etterretningspersonell inn i Norge.

Norske borgere blir utsatt for påvirkning fra fremmede stater

---

Vi forventer at flere autoritære stater, særlig Russland og Kina, vil gjennomføre påvirkningsoperasjoner i Norge i 2024.

Formålet med påvirkningsoperasjonene vil være å endre oppfatningen til enkeltpersoner, grupper eller befolkningen for øvrig i en retning som tjener den fremmede statens interesser.

Påvirkningsoperasjoner gjennomføres ofte digitalt gjennom sosiale medier. Her kan desinformasjon og halvsannheter spres i et høyt tempo. Vi forventer at fremmede stater vil benytte både nye og eksisterende konfliktlinjer i et forsøk på å polarisere og destabilisere det norske samfunnet.

Kunstig intelligens kan være et nyttig verktøy for fremmede stater i påvirkningsoperasjoner. KI kan brukes til å heve kvaliteten i narrative som formidles, som igjen kan øke muligheten for at fremmede stater lykkes med å nå sine mål.

Sabotasjetrusselen er aktualisert av krigen i Ukraina

Etter vår og Etterretningstjenestens vurdering kan Russland se seg tjent med å gjennomføre fysiske eller digitale sabotasjeaksjoner mot mål i Norge.

Russlands overordnede mål med en eventuell sabotasjeaksjon vil sannsynligvis være å forbedre landets posisjon i krigen i Ukraina. Dersom Russland er i en presset situasjon på bakken i Ukraina, vil sannsynligheten for en sabotasjeaksjon være større enn hvis Russland opplever utviklingen i krigen som tilfredsstillende.

En eventuell sabotasjeaksjon vil mest sannsynlig bli utført på en måte som gjør det utfordrende å bevise hvem som står bak. En viktig årsak til dette er at Russland ønsker å unngå en situasjon som kan utløse NATOs artikkel 5 om kollektivt forsvar.

Mål tilknyttet norsk gass eksport eller våre militære bidrag til Ukraina vurderes å være mest utsatt for en eventuell sabotasjeaksjon. En russisk sabotasjeaksjon mot mål tilknyttet norsk gass eksport kan ha til hensikt å utløse eller forsterke en energikrise i Europa. Russlands overordnede målsetting kan i et slikt tilfelle være å skape redusert vilje til å fortsette den militære støtten til Ukraina.

En sabotasjeaksjon mot norske våpendonasjoner til Ukraina, eller tilhørende opplæring, kan redusere Ukrainas forsvarsevne. Målsettingen kan også være å avskrekke andre land fra å gi ytterligere våpen.

Fremmede stater vil forsøke å anskaffe norsk teknologi

Vi forventer at Kina og Russland vil stå bak de fleste forsøkene på å skaffe norske varer, tjenester og teknologi på fordekte måter i 2024. Formålet vil i hovedsak være å styrke deres egen militære kapasitet. I tillegg vil også andre stater av bekymring forsøke å anskaffe teknologi som er relevant for deres militære våpenprogrammer, inkludert utvikling av masseødeleggelsesvåpen og leveringsmidler til disse.

En rekke norske virksomheter produserer, utvikler og selger varer og teknologi av interesse for fremmede stater. Eksport av sensitive varer, tjenester og teknologi er strengt regulert. Land vi er bekymret for i denne sammenheng, bruker derfor ressurser på å omgå eksportkontrollregelverket gjennom skjulte og fordekte metoder.

Fordekte anskaffelsesforsøk vil ikke bare rette seg mot militære varer, tjenester og teknologi, men også mot flerbruksvarer. Flerbruksvarer har egenskaper som gjør dem anvendelige både til militære og sivile formål. Ett eksempel er utstyr for treghetsnavigasjon, som finnes i alle moderne skip. Slikt utstyr er nødvendig for å holde et skip stabilt i urolig sjø. Det samme utstyret er imidlertid også nødvendig for å manøvrere missiler med tilstrekkelig presisjon. Norske virksomheter må selv være oppmerksom på om deres teknologi kan ha militær nytteverdi.

En rekke teknologiområder vil være utsatt for anskaffelsesforsøk. Dette inkluderer sensor- og deteksjonsteknologi, maritim teknologi, halvlederteknologi, rom- og satellitteknologi samt drone- og kommunikasjonsteknologi.

Nye fremvoksende teknologier, som kunstig intelligens, maritim autonomi, bioteknologi og kvantedatamaskiner, vil også være av interesse.

Et omfattende sanksjonsregime samt skjerpede nasjonale eksportrestriksjoner er iverksatt mot Russland. Russland er imidlertid fortsatt avhengig av vestlig teknologi og kompetanse for å opprettholde og vedlikeholde sin militære evne. Russiske aktører tilpasser også sin modus operandi til de vestlige sanksjonene. De har blant annet senket

■ **Russisk etterretningsoffiser kjøpte undervannsteknologi fra norsk virksomhet**

I 2020 solgte en virksomhet i Oslo ulike typer undervannsutstyr til en russisk person. Personen ønsket å kjøpe stadig mer sensitive varer fra samme selskap. De siste varene han ønsket å kjøpe, kunne blant annet blitt brukt til å oppdage kabler under vann. Etter at angrepskrigen i Ukraina startet, tok virksomheten kontakt med PST. Etter nærmere undersøkelser ble kjøperen identifisert som en russisk etterretningsoffiser. Norske virksomheter må være bevisste på denne typen eskalerende anskaffelsesvirksomhet fra aktører fra land vi knytter bekymring til.

kvalitetskravene til teknologi som benyttes militært. Dette innebærer at et bredere spekter av norske og andre vestlige virksomheter kan bli utsatt for russiske anskaffelsesforsøk enn før invasjonen.

For å skjule hvem som er den reelle sluttbrukeren av varen eller teknologien, bruker trusselaktører ofte flere mellomledd. Vi har sett at Russland og Kina i økende grad bruker selskaper i europeiske land som mellomledd i anskaffelsesaktiviteten.

Akademiske institusjoner vil være utsatt for ulovlig kunnskapsoverføring

Vi forventer at norsk forsknings- og utviklingssektor vil bli utsatt for forsøk på ulovlig kunnskapsoverføring i 2024. Overføring av kunnskap som kan sette stater i stand til å utvikle militær kapasitet, er like strengt regulert som fysiske varer.

■ **Eksempler på forskningsfelt av særlig interesse for fremmede stater:**

- Nanoteknologi
- Metallurgi
- Kryptografi
- Robotikk og autonomi
- Kjemi
- Mikroelektroniske systemer
- Akustikk
- Kjernefysikk og cybersikkerhet

«Hvis du jobber eller forsker innenfor avansert teknologi, er sikkerhetspolitikken interessert i deg, selv om ikke du er interessert i sikkerhetspolitikk»

Ken McCallum, sjef MI5
- Storbritannias innenriks
sikkerhetstjeneste

Norge har flere ledende teknologiske fagmiljøer som flere fremmede stater ønsker å innhente kompetanse fra.

Forskere og studenter fra stater vi mener utgjør en trussel, kan tilegne seg teknologi-kompetanse og benytte utstyr som er omfattet av sanksjoner og eksportkontroll under opphold i Norge. Eksempelvis har den kinesiske partistaten talentprogrammer og forskningsparker hvor de utnytter utenlandske forskeres kompetanse til å styrke egen militær kapasitet. Institusjoner og virksomheter som driver forskning og utvikling, har derfor et særlig ansvar for å vurdere egen teknologis potensielle militære anvendelse.

Økonomiske virkemidler kan gi fremmede stater strategiske fordeler

Vi forventer at Russland og Kina vil benytte seg av oppkjøp og investeringer i norske virksomheter for å sikre seg ulike strategiske fordeler. Slike økonomiske virkemidler er ofte lovlige, men kan utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser når de sees i sammenheng med hverandre.

Russland vil i hovedsak bruke slike virkemidler for å dekke sine militære og teknologiske behov, for eksempel ved å kjøpe eiendom som er strategisk plassert i forhold til norske militære installasjoner.

Kina vil bruke økonomiske virkemidler blant annet for å sikre seg kontroll over varer, komponenter og verdikjeder som er av avgjørende betydning. Eksempler på dette er kritiske mineraler og sjeldne jordarter som Norge har store forekomster av. Slike komponenter er avgjørende i høyteknologi, blant annet innenfor våpenproduksjon og det grønne skiftet.

Et eksempel på hvordan lovlige økonomiske virkemidler kan være sikkerhetstruende, er kinesiske selskapers innpass i vestlige teknologimarkeder. Å innlemme kinesisk teknologi i norsk infrastruktur gir kinesiske produsenter muligheten til å installere bakdører som gir dem tilgang det er svært krevende å avdekke.

Regimekritikere vil bli utsatt for kartlegging og trusler

I inneværende år forventer PST at flyktninger, dissidenter og regimekritikere i Norge vil utsettes for kartlegging og trusler. Dette skjer under fysiske demonstrasjoner og digitalt gjennom cyberoperasjoner, samt kartlegging på sosiale medier. Personer bosatt i Norge og deres nære i opprinnelseslandet vil bli trakassert og truet – både fysisk og digitalt. Enkelte kan også bli rekruttert, gjennom press eller kultivering, til å utlevere informasjon om diasporamiljøer og opposisjonsaktivitet i Norge.

Autoritære stater utøver transnasjonal undertrykkelse i form av press, trusler og i noen tilfeller dødelig vold for å stilne kritikk mot sine regimer. Noen stater bruker sine diplomatiske representasjoner til å begrense sine kritikeres ytringsfrihet her i landet. Også tilreisende etterretningsoffiserer, organiserte kriminelle eller infiltratører i diasporagrupper brukes til dette formålet.

■ **Transnasjonal undertrykkelse er staters bruk av ulike virkemidler mot personer bosatt i andre land som vurderes å utgjøre en trussel mot regimet i den utøvende/ansvarlige staten. Hensikten bak virksomheten er å undergrave eller nøytralisere politisk opposisjon.**

■ Eksempel på transnasjonal undertrykkelse

I 2022 ble en dissident i Norge utsatt for en spearphishing-operasjon fra en iransk cyberaktør. For å komme i kontakt med vedkommende utga cyberaktøren seg for å være en potensiell faglig samarbeidspartner. Dissidenten ble lurt til å trykke på en link til et digitalt møterom. Linken ledet til en fiktiv innloggingside hvor cyberaktøren fikk tilgang til påloggingsdetaljer. Ved å benytte disse fikk cyberaktøren tilgang til e-postkontoer, sosiale medier, planer og kontaktnettverk. Tilgangene ble også benyttet til å sende phishing-meldinger via epost og LinkedIn til dissidentens kontakter. Etter datainnbruddet ble dissidenten utsatt for hets og trusler på sosiale medier.

■ Foto: anyaberkut / Getty Images

Politisk motivert vold – ekstremisme

Terrortrusselnivået i Norge er fortsatt på moderat nivå. De mest alvorlige terrortrusslene i og mot Norge i 2024 vil fortsatt komme fra ekstreme islamister og høyreekstremister. Vi vurderer det som mulig at ekstreme islamister og høyreekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Trusselen fra ekstreme islamister fremstår som noe mer alvorlig enn trusselen fra høyreekstremister.

Det økte globale fokuset på koranskjending og konflikten mellom Israel og Hamas kan påvirke trusselen fra ekstreme islamister negativt. Trusselen kan således endres raskt. Det samme gjelder dersom Norge blir fremhevet som terrormål i terrororganisasjoners propaganda.

Trusselen fra høyreekstremister er uoversiktlig og uforutsigbar. Digitale plattformer vil fortsatt være en hovedarena for radikalisering, der enkelte kan inspireres til å begå terrorhandlinger. Høyreekstremisme har fortsatt en transnasjonal dimensjon, der vi ser inspirasjon på tvers av landegrensene.

Innen antistatlig ekstremisme vil mistillit til myndighetene fortsette å gi næring til konspirasjonsteoriene. Det er voldspotensialet i disse teoriene som gir grunn til bekymring. Klima-, miljø- og naturvernsaker har et potensial til å radikalisere enkelte. Venstreekstremisme vil fortsatt være et marginalet fenomen.

TRUSSELKOMMUNIKASJON

Bruk av sannsynlighetsord i vurderingene om politisk motivert vold – ekstremisme

Innen fagfeltet politisk motivert vold – ekstremisme – brukes et sett med standardiserte sannsynlighetsord. Formålet med disse er å skape en mer ensartet beskrivelse av sannsynligheten i vurderingene og derigjennom redusere uklarhet og misforståelser.

Begrepene og de tilhørende beskrivelsene er utarbeidet i et samarbeid mellom politiet, Forsvaret og PST.

Nasjonal standard	Beskrivelse	Prosent
Meget sannsynlig	Det er meget god grunn til å forvente	>90 %
Sannsynlig	Det er god grunn til å forvente	60-90 %
Mulig	Det er like sannsynlig som usannsynlig	40-60 %
Lite sannsynlig	Det er liten grunn til å forvente	10-40 %
Svært lite sannsynlig	Det er svært liten grunn til å forvente	<10 %

PSTs terrortrusselskala

PSTs terrortrusselskala har til hensikt å gi et samlet uttrykk for terrortrusselsituasjonen fra alle ekstremismeretningene. Mens sannsynlighetsordene representerer PSTs vurdering av sannsynligheten for at det vil skje forsøk på en terrorhandling, gir skalaen uttrykk for graden av alvorlighet i situasjonen.

Det opereres med en skala på fem trinn, fra nivå 1 som er **ingen** terrortrussel til nivå 5 som er **kritisk** terrortrussel. I arbeidet med å fastsette et trusselnivå legger PST blant annet gjeldende trusselvurdering til grunn, sammen med en vurdering av (i) alvorlighetsgrad/skadepotensial ved en eventuell terrorhandling, (ii) usikkerhet og omfang av mangler i etterretningen knyttet til aktuelle trusselaktører, og (iii) vår/myndighetenes evne til å iverksette mottiltak før eventuelle trusler iverksettes.

Nivå	Begrep
5	Kritisk terrortrussel
4	Høy terrortrussel
3	Moderat terrortrussel
2	Lav terrortrussel
1	Ingen terrortrussel

Trusselen fra ekstrem islamisme

Vi vurderer det som **mulig** at ekstreme islamister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Terrortrusselen kommer først og fremst fra personer som er inspirert av ideologien og budskapet til terrororganisasjonene Den islamske stat (IS) og al-Qaida. Trusselen vurderes som noe skjerpet sammenliknet med i fjor, særlig på grunn av det økte globale fokuset på koranskjending og konflikten mellom Israel og Hamas.

Trusselbildet kan skjerpes ytterligere dersom Norge blir fremhevet som terrormål i terrororganisasjoners propaganda. I tillegg til å kunne inspirere sympatisører til å gjennomføre terrorhandlinger, kan slik propaganda være et uttrykk for at terrororganisasjonene selv har intensjon om å benytte egne nettverk til å ramme Norge og norske interesser.

■ **Med ekstremisme mener vi aksept for bruk av vold for å nå politiske, religiøse eller ideologiske mål. En ekstremist aksepterer bruk av vold, men bruker ikke nødvendigvis vold selv.**

■ **Med radikaliserings mener vi en prosess der en person utvikler aksept for eller vilje til aktivt å støtte eller delta i voldshandlinger for å nå politiske, religiøse eller ideologiske mål.**

En eventuell ekstrem islamistisk terrorhandling i Norge vil sannsynligvis utføres av én eller få gjerningspersoner. Ideologiske føringer og propaganda tilsier at sivile folkemengder, institusjoner og personer som oppfattes å fornærme religionen islam, samt uniformert politi- og forsvarspersonell, oftest vil utpekes som mål for angrep i Vesten. Trusselen mot israelske og jødiske mål vil være skjerpet som følge av krigen mellom Israel og Hamas.

Forventning om flere angrep i Vesten

Angrepsplanlegging i vestlige land økte i 2023 sammenliknet med de to siste årene. Denne trenden forventes å fortsette i 2024. Opplevelsen av at Vesten fører en krig mot islam, undertrykker muslimer og krenker islam, er sentrale faktorer for legitimering av terrorangrep og for radikaliserings til ekstrem islamisme. Ettersom disse faktorene nå har global oppmerksomhet, forventes dette å påvirke trusselbildet negativt.

Ekstreme islamister tolker Israels krigføring mot Hamas som del av den vestlige militære krigføringen mot muslimer og okkupasjon av muslimsk land. Mange mener også at Israel får moralsk og militær støtte fra en allianse av vestlige land. På tross av norske myndigheters uttalte støtte til våpenhvile på Gaza, vil de fleste ekstremister definere Norge som en del av den vestlige militære krigføringen og dermed som et potensielt legitimt mål. Det er imidlertid lite som tyder på at Norge er et prioritert mål. Langvarig og voldelig konflikt mellom Israel og Hamas

vil resultere i at hat mot israelere og jøder blir en viktigere faktor i motivasjonen til ekstreme islamister når de ønsker å gjennomføre angrep i Vesten.

I tillegg vil opplevde krenkelser av islam, som koranbrenninger og publisering og bruk av Mohammed-karikaturer, kunne føre til radikaliserings og terrorplanlegging i Europa, fordi ekstremister tolker dette som uttrykk for blasfemi. Koranbrenningene i Sverige i januar, juni og juli 2023 førte til et forsterket engasjement fra IS og al-Qaida, og begge organisasjonene har i etterkant oppfordret til angrep for å hevne koranskjendingene. Hevnaksjoner for slike handlinger kan komme like etter at handlingen har funnet sted, men også måneder og år senere. Vi forventer at koranskjendinger

også vil forekomme i 2024. Trusselbildet i Norge kan endres raskt dersom koranskjendinger i Norge får stor medieoppmerksomhet, eller dersom det spres falske nyheter og misforståelser om dette. Dersom utviklingen resulterer i at Norge nevnes i offisielle oppfordringer om terror fra terrororganisasjonene, vil det påvirke trusselbildet negativt.

Utviklingen i terrortrusselbildet i 2023 illustrerte hvor raskt enkelthendelser kan påvirke trusselsituasjonen i Vesten og Norge negativt. Vi vurderer det slik at både hevn for koranbrenninger og krigen mellom Israel og Hamas også vil prege store deler av 2024. Samtidig kan nye hendelser som påvirker trusselbildet negativt, skje uten forvarsel.

■ Sverige og Danmark opplever økt terrortrussel

I 2023 fikk koranbrenninger, særlig i Sverige og Danmark, oppmerksomhet internasjonalt og blant ekstreme islamistiske terrororganisasjoner. Som en konsekvens av at Sverige eksplisitt ble fremhevet som mål av terrororganisasjoner, hevet svensk sikkerhetstjeneste terrortrusselnivået til nivå 4 (høyt) av 5 nivåer i fjor høst. Dansk sikkerhetstjeneste uttalte samme høst at trusselen mot Danmark var skjerpet innenfor det gjeldende nivået, som allerede var nivå 4 (høyt) av 5 nivåer.

Transnasjonale forbindelser påvirker terrortrusselen i Norge negativt

Det er få aktive ekstreme islamister i Norge og ingen åpne fysiske ekstremistiske miljøer. Ekstreme islamister anerkjenner imidlertid ingen landegrenser, og mener de er del av et globalt trosfelleskap. I tillegg motiveres de av de samme kjernesakene som ekstreme islamister i andre land. Også i fremtiden vil vi derfor kunne erfare at terrorplanlegging og terrorangrep kan ramme Norge.

Det er en vedvarende bekymring knyttet til løslatte terrordømte ekstreme islamister i Europa. Flere terrordømte vil bli løslatt fra europeiske fengsler i tiden fremover. Det er lite som tyder på at disse er avradikalisert. Mange forventes å tre inn i de ekstremistiske nettverkene de var en del av før fengslingen eller å danne nye nettverk. Nåværende og fremtidig kontakt mellom personer i Norge og disse nettverkene vil kunne påvirke trusselbildet i Norge negativt.

Etter Etterretningstjenestens vurdering i *Fokus 2024* vil de globale terrororganisasjonene IS og al-Qaida fortsatt prioritere å styrke seg utenfor Europa, i sine kjerneområder. Terrororganisasjonene styrkes særlig på det afrikanske kontinentet, hvor de flere steder ekspanderer. Noen år frem i tid vil denne styrkingen potensielt kunne påvirke trusselbildet i Vesten.

Terrortrusselen i Europa vil også påvirkes av statsstabiliteten i Afghanistan. Vi forventer at den afghanske IS-filialen vil forsøke å gjennomføre angrep på vårt kontinent for å undergrave Talibans styringsevne.

Selv om enkelte norske ekstreme islamister vil ønske å reise ut som fremmedkrigere til konfliktområder, vil de ha begrensede muligheter til å delta i fremmedkrigervirksomhet i 2024. Dette skyldes at det er få lett tilgjengelige områder hvor terrorgrupper kan ta imot ikke-regionale fremmedkrigere. I årene fremover vil dette imidlertid kunne endre seg hvis disse gruppene får mer stabil kontroll over landområder.

Kontakt mellom ekstreme islamister i Norge og internerte fremmedkrigere i fengsler og leirene i Syria kan påvirke terrortrusselen i Norge negativt. De internerte kan bidra til å radikalisere kontakter i Norge eller sette norske ekstremister i kontakt med IS-medlemmer lokalt i Syria.

Radikalisering på nett er en vedvarende utfordring

Ekstreme islamister er, og vil fortsatt være, del av små transnasjonale, digitale nettverk. Krypterte plattformer lar brukere opptre og kommunisere anonymt og brukes derfor til å danne slike nettverk. I nettverkene bygges relasjoner og tillit som er nødvendig for terrorplanlegging og støttevirksomhet. Det deles ekstremistisk propaganda, oppskrifter på hjemmelagde eksplosiver og veiledning i hvordan et terrorangrep kan gjennomføres.

Også mindreårige vil delta i transnasjonale digitale nettverk. Mye av den ekstremistiske propagandaen er utformet og distribuert på en måte som også appellerer til et yngre publikum. Vi forventer at også mindreårige vil delta i produksjon og spredning av ekstrem islamistisk propaganda. Mindreårige som tiltrekkes av slike nettverk og propaganda, kan være sårbare, lettpåvirkelige og har generelt lavere konsekvensforståelse enn voksne. Det kan øke sannsynligheten for at unge blir inspirert til å utføre volds- og terrorhandlinger. Det er imidlertid utfordrende å avdekke radikaliserings via krypterte digitale plattformen.

I tillegg forventer vi at radikaliserings fortsatt vil skje i fysiske relasjoner, særlig blant venner og i familier, på skoler, på religiøse arenaer og i fengsler. Skillet mellom digitale og fysiske nettverk vil være flytende, og radikaliserings vil foregå på begge arenaer.

Norske ekstreme islamister vil fortsatt støtte globale terrororganisasjoner samt ekstremister i regionale konflikter de selv har en tilknytning til. Det foregår kontinuerlig innsamlingsaksjoner på ulike nettfora til støtte for ekstremister og terrorgrupper.

Enkle og lett tilgjengelige angrepsmidler er fremdeles mest sannsynlige handlemåte

En eventuell ekstrem islamistisk terrorhandling i Norge vil sannsynligvis utføres av én eller få gjerningspersoner. Gjerningspersonene vil ofte være i kontakt med andre ekstremister i forkant av handlingen, enten digitalt eller fysisk. I noen tilfeller vil de også motta veiledning fra ekstremister i andre land.

Angripere forventes å benytte enkle og lett tilgjengelige angrepsmidler, for eksempel hugg- og stikkvåpen, brannstiftelse eller kjøretøy. Avvergede angrep viser imidlertid at ekstreme islamister helst ønsker å benytte improviserte eksplosive innretninger (IED-er) og skytevåpen. Dersom IED-er blir brukt, vil de mest sannsynlig ha en relativt enkel oppbygging og virkemåte. Skytevåpen kan omfatte både pistoler, hagler og rifler, og være anskaffet på lovlig eller ulovlig vis.

Ekstreme islamister vil ofte ha et ønske om selv å bli drept under angrepet. Falske bombebelger eller tilsvarende har derfor i flere tilfeller blitt brukt for å fremprovosere en dødelig respons fra politiet, gjerne i kombinasjon med andre angrepsmidler.

Ideologiske føringer og propaganda tilsier at sivile folkemengder, institusjoner og personer som oppfattes å fornærme religionen islam, samt uniformert politi- og forsvarspersonell, oftest vil utpekes som mål for angrep i Vesten. I tillegg har samlingssteder for LHBT+-personer samt religiøse samlingssteder den siste tiden fått økt aktualitet

■ Bilde fra Getty Images

som terrormål. Denne vurderingen baserer seg på målutvelgelsen i gjennomførte og avvergede terrorangrep.

Trusselen mot israelske og jødiske mål vil være skjerpet som følge av krigen mellom Israel og Hamas. Ettersom USA oppfattes som en vesentlig støttespiller for Israel, vurderes også trusselen mot amerikanske mål som skjerpet. Terrororganisasjonene

har oppfordret til angrep mot alle land som støtter det de mener er en vestlig krig mot islam, samt alle land som tillater at islam utsettes for det de oppfatter som blasfemiske handlinger.

Trusselen fra høyreekstremisme

Vi vurderer det som **mulig** at høyreekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i løpet av 2024. Høyreekstreme digitale plattformer vil fortsatt være hovedarenaer for radikaliserings og inspirasjon til terrorplanlegging. Et eventuelt høyreekstremt terrorangrep vil mest sannsynlig utøves av en enkeltperson og rettes mot grupper som inngår i høyreekstremisters fiendebilde. Masseskadeangrep eller målrettet drap mot enkeltpersoner anses å være de mest sannsynlige angrepsformene.

Trusselbildet er i økende grad uoversiktlig og uforutsigbart

De som radikaliseres til høyreekstremisme, henter ideer og inspirasjon fra ulike arenaer. Dette kan være ideer både fra høyreradikale og høyreekstreme ideologiske fellesskap, men også fra digitale fellesskap som ikke har et tydelig ideologisk tilsnitt. Det høyre-

■ Det som skiller høyreekstreme fra høyreradikale, er deres syn på demokratiet og deres aksept for vold for å skape politisk endring. Høyreekstremister ønsker å avvikle demokratiet og aksepterer vold. Dette gjelder imidlertid ikke for de høyreradikale.

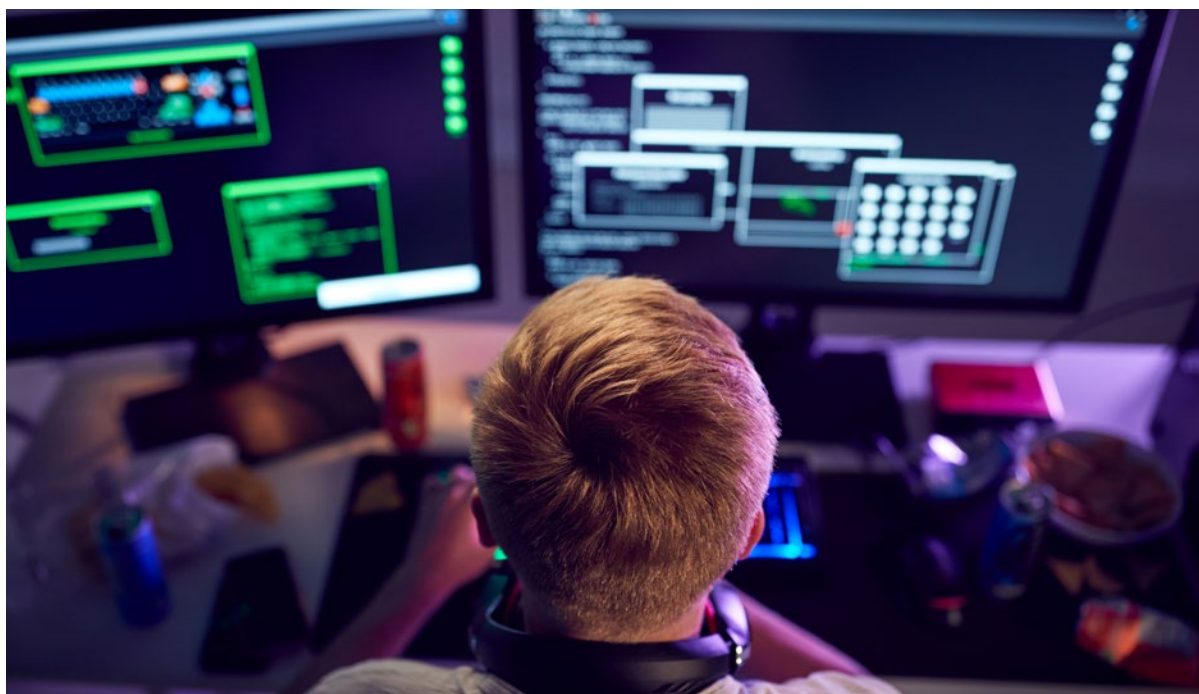
ekstreme trusselbildet blir således mer uforutsigbart og uoversiktlig.

Likevel vil høyreekstremister fortsatt forenes rundt noen felles ideer om hvordan verden henger sammen. En sentral idé er at staten og folket skal organiseres rundt felles biologiske eller kulturelle kjennetegn. En slik etnisk nasjonalisme handler om et ønske om å holde «rasen» og kulturen ren. En annen grunnidé er at den «hvite rase» og kultur er i ferd med å bli utslettet. Denne opplevde eksistensielle frykten gjør at høyreekstremister mener at vold er legitimt for å forhindre

■ Sentrale høyreekstreme konspirasjonsteorier

The Great Replacement (Den store utskiftningen) hevder at vestlige regjeringer med hensikt forsøker å skifte ut den «hvite» og vestlige befolkningen ved angivelig å tillate og legge til rette for masseinnvandring fra ikke-vestlige land.

Zionist Occupied Government (ZOG) beskylder jøder for å jobbe i det skjulte for å forsøke å innføre et verdensherredømme. Dette skal skje gjennom å kontrollere blant annet myndigheter, politikere, media og bankvesen i vestlige stater.

■ Foto: monkeybusinessimages / Getty Images

denne utslettelsen. Ofte vil dette henge sammen med en grunnleggende konspiratorisk forståelse av verden.

Høyreekstremister har et vedvarende hat mot minoritetsgrupper og norske myndigheter. Fiendebildet favner bredt og omfatter jøder, muslimer, personer med ikke-vestlig utseende, norske myndigheter og politikere og LHBT+-personer, tradisjonelle medier og venstre-ekstremister. Disse anses i særlig grad å bidra til at den «hvite rase» eller vestlige kultur dør ut, et syn som underbygges av konspirasjonsteorier.

Fortsatt en reell terrortrussel

I 2019 var det en betydelig økning i antall høyreekstreme terrorangrep i Vesten, både gjennomførte og avvergede. Siden 2020 har antall gjennomførte og avvergede angrep ligget på et lavere nivå. Til tross for dette gjennomføres og avverges det fortsatt høyreekstreme terrorangrep i Vesten. Trusselen fra høyreekstremister i Vesten og i Norge, er således reell.

Hva som kan være utløsende drivkrefter for at personer radikaliseres, og for at enkelte kan utvikle en terrorintensjon, vil variere og kan være utfordrende å forutse. Det kan være personlige forhold, men også hendelser og utviklingstrekk som skjer på det lokale, nasjonale og internasjonale plan. Det er imidlertid noen overordnede faktorer som kan medvirke til at personer radikaliseres i 2024.

En slik faktor er dagsaktuelle hendelser og utviklingstrekk som underbygger høyre-ekstremisters idé om at den «hvite rase» er truet og står overfor en eksistensiell trussel. Eksempler på slik tematikk er ikke-vestlig innvandring samt opplevelsen av at samfunnet er i moralsk forfall. Dette kan blant annet knyttes til diskusjonen rundt liberal kjønnsidentitet samt en opplevd normalisering og utvidelse av LHBT+-personers rettigheter.

En annen faktor er inspirasjonseffekt. Gjennomførte høyreekstreme terrorangrep og gjerningspersonene bak disse er fremdeles viktige kilder til inspirasjon. Høyre-ekstremisme har således fortsatt en transnasjonal dimensjon, der potensielle trusselaktører påvirker hverandre på tvers av landegrenser. Nye høyreekstreme terrorangrep vil også kunne inspirere andre til å gjennomføre terrorisme. Dette kan ytterligere forsterkes gjennom manifeste og angrepsvideoer.

En tredje faktor er den ideologiske retningen akselerasjonisme. Selv om dagens høyre-ekstremisme er ideologisk sammensatt, knyttes det en vedvarende bekymring til akselerasjonisme. Glorifisering av vold og terrorisme som metode, fokus på at enkeltpersoner skal begå terrorhandlinger og oppfatningen av at det haster med å fremskynde en samfunnskollaps, gjør at vi ser på denne ideologiske retningen som en særlig potent trussel. Vår erfaring er også at det kan gå kort tid fra en person radikaliseres til vedkommende bestemmer seg for å ville begå en terrorhandling.

■ **Akselerasjonisme er en ideologisk retning innen høyreekstremisme. Sentralt står ideen om at en «rasekrig» er nært forestående, og at det haster med å fremskynde en samfunnskollaps mens den «hvite rase» fortsatt er i demografisk flertall i Vesten. Akselerasjonister fremhever terror som et viktig verktøy for å destabilisere samfunnet og igangsette «rasekrigen».**

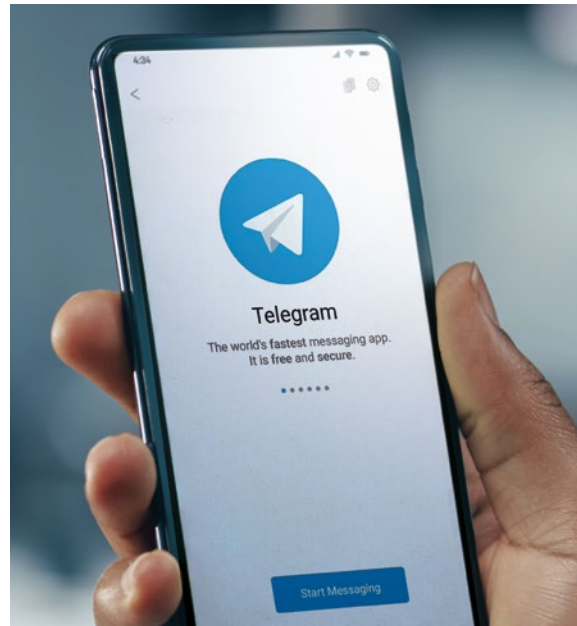
Gjerningspersoner i flere gjennomførte og avvergede høyreekstreme terrorhandlinger i Vesten de siste årene har vært inspirert av dette tankegodset.

Den pågående krigen i Ukraina, og krigen mellom Israel og Hamas, påvirker ikke trusselen fra høyreekstremister i særlig grad. Grunnen er at disse konfliktene ikke har noen tydelig ideologisk betydning for norske høyreekstremister. Vi ser ikke at konfliktene har resultert i økt rekruttering, radikaliserings eller mobilisering. Enkelte nordmenn med tilknytning til høyreekstremisme har imidlertid deltatt i krigen i Ukraina. En bekymring i denne sammenheng knyttes særlig til økt kamperfaring, lavere voldsterskel og kontakt med andre ekstremister. Konflikten mellom Israel og Hamas har skapt en enda sterkere antisemittisme, og således en ytterligere aktualisering av jøder i fiendebildet.

Digitale plattformer vil fortsette å være hovedarena for radikaliserings

Digitale plattformer vil fortsette å være hovedarenaen der personer radikaliseres til høyreekstremisme. En rekke plattformer (åpne, lukkede, nasjonale og transnasjonale) vil fremdeles brukes til kommunikasjon og deling av propaganda. Brukerne vil i stor grad være anonyme, og mange vil delta i flere fora samtidig. Algoritmer i nettsøk og sosiale medier kan lede personer til mer ekstremt innhold.

Høyreekstreme digitale fora vil fortsatt kjennetegnes av en intern dynamikk. Her vil et voldsfokus sammenblandes med ideologi, humor, symbolikk og populærkultur. Gjennom propaganda og memer (digitale bilde- og skriftuttrykk med et humoristisk tilsnitt) vil det produseres dehumaniserende budskap

Bilde fra Getty Images. Åpne og krypterte digitale plattformer, som Telegram, er sentrale arenaer for kommunikasjon og deling av propaganda for ekstremister.

som underbygger forestillingen om at grupper i fiendebildene jobber i det skjulte for at den «hvite rase og kultur» skal dø ut. I flere slike digitale fora er det også ofte en glorifisering av maskulinitet samt en sterk kvinnefiendtlighet. Ekstremisme forkledd som humor kan bidra til å normalisere budskapene. For enkelte kan dette føre til at terskelen for å begå vold senkes.

I tillegg til høyreekstremisme i det digitale rom, vil det fortsatt være høyreekstremistisk aktivitet i det fysiske rom. PSTs bekymring er at slike fysiske arenaer kan føre til at enkelte radikaliseres.

Vår erfaring er at mange personer som tiltrekkes av høyreekstreme miljøer, ofte ledes hit av andre årsaker enn ideologi. Dette kan være sosiale fellesskap og underholdning og en fascinasjon for vold, politisk ukorrekt kommunikasjon og memekultur. Selv om ideologi i utgangspunktet ikke er hovedårsaken til at de deltar, kan gjentakende eksponering for ensidig tankegods og dehumaniserende retorikk føre til at det ideologiske aspektet får fotfeste. Enkelte kan ta budskapet om å utføre volds- eller terrorhandlinger på alvor, og radikaliseringen kan skje raskt. For sikkerhets- og etterretningstjenester er det en vedvarende utfordring å forutsi hvem som kan gå fra å konsumere og publisere voldsoppfordrende retorikk på nett til faktisk å utføre en ideologisk motivert voldelig handling.

Selv om det er et bredt aldersspenn på personer som radikaliseres, er vi særlig bekymret for mindreårige og unge menn som deltar i høyreekstreme digitale fora. Et gjennomgående trekk er at disse opplever ulike former for utenforskap, eller har andre sårbarheter, deriblant psykisk uhelse.

Massedrap og målrettet drap på enkeltpersoner som inngår i fiendebildet er mest sannsynlig

Et høyreekstremt terrorangrep vil mest sannsynlig rettes mot individer, grupper eller institusjoner som inngår i høyreekstremisters fiendebilde, eksempelvis religiøse minoriteter, LHBT+-personer, politikere samt tradisjonelle medier og myndigheter.

Skoler kan også være utsatte terrormål. For mindreårige og unge voksne høyreekstremister kan skoler være et kjent og lett tilgjengelig mål, der det kan oppholde seg personer som inngår i deres fiendebilde.

Kritisk infrastruktur har også blitt trukket frem som et potensielt terrormål i høyreekstrem transnasjonal propaganda. Særlig i den akselerasjonistiske doktrinen blir dette fremhevet som et mål for å iverksette en samfunnskollaps. Vi har imidlertid ikke sett at norske høyreekstremister har fokusert på dette.

Målutvelgelse påvirkes også av tilgjengelighet, sikringstiltak og geografisk beliggenhet av potensielle mål samt graden av symbolverdi. Angrepsformen kan variere fra målrettede drap på enkeltpersoner til forsøk på massedrap.

Et eventuelt høyreekstremt terrorangrep i Norge vil mest sannsynlig bli forsøkt utført av en enkeltperson. Gjerningspersonen vil mest sannsynlig ta i bruk skytevåpen eller enkle improviserte eksplosive innretninger (IED-er), men kjøretøy og hugg- og stikkvåpen kan også være aktuelle angrepsmidler.

Vi ser også en økende interesse for hjemmelagede 3D-printede skytevåpen i transnasjonale høyreekstreme miljøer. Det er imidlertid krevende å lage effektive og funksjonelle 3D-printede skytevåpen med høy kapasitet. Det vurderes derfor som mindre sannsynlig at vi vil se slike våpen blant norske høyreekstremister i 2024 enn vanlige skytevåpen.

Trusselen fra antistatlige ekstremister

Vi vurderer det som **lite sannsynlig** at personer med antistatlige overbevisninger vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i 2024.

Det er voldspotensialet i antistatlige tanke-gods som gir grunn til bekymring. I verste fall kan den opplevde fienden bli oppfattet som så farlig at det legitimerer vold og terror. Dette gjelder særlig der det er et revolusjonært og apokalyptisk fokus i konspirasjonsteoriene.

Mangelen på en altoppslukende kampsak, slik covid-19-pandemien var, har det siste året redusert trusselen fra antistatlige ekstremister noe. Mistillit til myndighetene vil fortsatt være drivende og gi næring til konspirasjonsteoriene. Hendelser som forsterker de konspirasjonsteoriene som har et volds-element, vil imidlertid øke trusselen igjen.

■ Antistatlig ekstremisme

Antistatlig ekstremisme er ideer og konspirasjonspregede teorier som har et voldselement.

Antistatlige overbevisninger har ikke den religiøse eller ideologiske forankringen som vi kjenner fra andre ekstremismeformer, slik som ekstrem islamisme og høyre-ekstremisme.

■ Transnasjonale utviklingstrekk vil påvirke fiendebildet og konspirasjonsteoriene

Sammen med oppfatningen om at staten ikke er legitim, vil fortsatt forestillinger om «dypstaten» og liknende altomspennende konspirasjonsteorier være hovedretningene innen antistatlig ekstremisme i Norge det kommende året.

Kjernen i de antistatlige teoriene vil i stor grad være de samme. Utviklingen vil imidlertid være dynamisk og knytte seg til samfunnsutviklingen og tilpasses nasjonale og lokale forhold. Dette gir flere ulike potensielle innganger til radikaliserings og er vanskelig å fange opp og forebygge. Vi er fortsatt bekymret for at desinformasjonskampanjer fra enkelte fremmede stater vil utnytte antistatlige ideer i påvirkningsøyemed, og at dette vil kunne påvirke radikaliserings og antistatlig ekstremisme.

■ «Dypstaten»

Ideen om at myndigheter og samfunnsstopper konspirerer med, eller jobber for, et hemmelig nettverk eller en skjult elite som ønsker å ta over makten i verden.

Norske myndigheter og andre som assosieres med styresmaktene, er sentrale i antistatlige aktørers fiendebilde. Konspirasjonsteorier om det som oppfattes som myndighetenes angivelige ondsinnede agenda og globale allianser, er tankegods som forsterkes av dagsaktuelle hendelser. Videre forventer vi at antistatlige ekstremister og høyreekstremister fortsatt vil ha et flytende og delvis overlappende fiendebilde.

Målvalg vil endres i takt med konspirasjonsteoriene

Et eventuelt antistatlig terrorangrep vil være rettet mot mål som representerer staten eller som assosieres med myndighetene: infrastruktur, symbolmål eller myndighetspersoner. Hensikten med å ramme slike mål er ønsket om å velte det eksisterende systemet, eller å avdekke konspirasjoner. Utviklingen i de konspiratoriske overbevisningene kan imidlertid endre fiendebildet og påvirke målvalg.

Trusselen fra antistatlige ekstremister vil tidsvis bevege seg i en gråsoner mellom politisk motivert vold og hendelser som faller inn under politiets ansvarsområde, som skadeverk og ordensforstyrrelser.

Trusselen fra venstreekstremister

Vi vurderer det som **svært lite sannsynlig** at venstreekstremister i Norge vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i 2024. Vi forventer ikke at miljøene vil vokse i noen særlig grad det kommende året. Kampen mot høyreekstremisme vil fortsatt ha hovedfokus, og forene venstreekstremister i Norge.

Venstreekstremisters ideologiske overbevisning vil fortsatt være forankret i voldsforherligende varianter av anarkisme, kommunisme og antifascisme. I Norge er miljøene marginale, og vi forventer ikke at disse vil vokse i noen særlig grad i 2024.

Bekjempelsen av høyreekstremisme vil fremdeles være hovedfokus til venstreekstremister i Norge i 2024. Vi forventer at enkelte venstreekstremister vil fortsette å begå politisk motiverte voldshandlinger mot personer de anser som høyreekstremister, men at de selv vil definere dette som selvforsvar. Slike voldshandlinger vil mest sannsynlig være begrenset til stump vold og fysiske angrep. Vi venter også at det vil forekomme tilfeller av hærverk og offentlig sjikane mot personer de anser som høyreekstremister.

Vi forventer at venstreekstremister vil støtte palestineres sak i Midtøsten. Konflikten vil på kort sikt kunne skape engasjement blant venstreekstremister. Dette vil primært resultere i handlinger som er å betrakte som aktivisme, ordensforstyrrelser og/eller skadeverk. Dette vil falle inn under politiets ansvarsområde.

Ekstremisme knyttet til klima-, miljø- og naturvernsaker

Vi vurderer det som **svært lite sannsynlig** at aktører som er opptatt av saker knyttet til klima-, miljø- og naturvern, vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i 2024. Majoriteten av disse aktørene vil fortsette å benytte ikke-voldelige virkemidler for å få oppmerksomhet rundt sine saker. Det er imidlertid vår vurdering at denne tematikken har et potensial til å radikalisere enkelte aktører.

Vi forventer at aktører som er opptatt av klima-, miljø- og naturvernsaker, primært vil fortsette å benytte demokratiske virkemidler for å fronte sine saker i 2024. Enkelte vil imidlertid også ta i bruk ulovlige virkemidler i form av ordensforstyrrelser og sivil ulydighet. Dette er ikke-voldelige metoder og vil falle inn under politiets ansvarsområde.

Likevel mener vi at denne tematikken har et potensial til å radikalisere enkelte aktører. En eksistensiell frykt og en opplevd manglende handlekraft fra politisk hold kan for noen legitimere bruken av vold for å nå deres politiske mål.

Eventuelle voldshandlinger vil mest sannsynlig rettes mot infrastruktur og eiendom som oppleves å være kilder til klimautslipp. Vold mot mennesker anses som mindre sannsynlig. Politisk motivert sabotasje er således noe vi kan se mer til fremover.

Kontroversielle og dagsaktuelle saker knyttet til tematikken, og påfølgende interessekonflikter, vil videre bidra til flere trusler mot myndighetspersoner og lokalpolitikere.

■ Illustrasjonsfoto:
leonello / Getty Images

Trusselen mot myndighetspersoner

Vi vurderer det som lite sannsynlig at myndighetspersoner vil rammes av alvorlige voldshandlinger i Norge i 2024. Vi forventer imidlertid at myndighetspersoner vil utsettes for trusler og hets.

Selv om voldelige angrep mot myndighetspersoner forekommer svært sjelden, vil personer i fremtredende posisjoner alltid være sårbare. Det er også en alvorlig utfordring for demokratiet dersom folkevalgte sensurerer eller trekker seg som følge av belastningen det er å stå i hets og trusler over tid.

Myndighetspersoner er også utsatte mål for fremmede staters etterretningstjenester.

■ **Myndighetspersoner innenfor PSTs mandat omfatter medlemmer av kongehuset, regjeringen, Stortinget, Høyesterett, samt representanter for tilsvarende organer i andre stater som befinner seg i Norge.**

Vi vurderer det som **lite sannsynlig** at myndighetspersoner vil rammes av alvorlige voldshandlinger i Norge i 2024.

Vi ser imidlertid et stabilt høyt nivå av trusler og hets rettet mot myndighetspersoner og politikere i Norge. Enkelte vil også oppleve spontane konfrontasjoner og mindre alvorlige voldshandlinger. Særlig utsatt er de som får mye medieoppmerksomhet og forbindes med saker som vekker følelsesmessig engasjement.

Frustrasjon og sterk politisk misnøye kan senke terskelen for enkelte til å fremsette hatefulle ytringer og trusler. Økonomiske nedgangstider og mistillit til politikere kan forsterke dette. Kontroversielle saker og internasjonale hendelser kan føre til et skjerpet trusselbilde for enkelte myndighetspersoner i Norge, også andre lands diplomatiske representanter og myndighetspersoner som oppholder seg i Norge.

Den største andelen registrerte trusler mot myndighetspersoner i Norge vil fortsatt komme fra personlig motiverte trusselaktører. Trusselaktiviteten til disse aktørene påvirkes i mange tilfeller av psykiske lidelser og/eller rusmisbruk.

Myndighetspersoner inngår også i fiendebildet til flere ekstremistmeretninger. Ekstremister har imidlertid et mangfoldig fiendebilde, hvor myndighetspersoner utgjør kun ett av flere aktuelle mål. Sikringstiltak bidrar til at andre mål blir mer tilgjengelige og attraktive.

De færreste som fremsetter trusselytringer, har en reell voldsintensjon. Store mengder trusler og hets publisert i sosiale medier i dag bidrar imidlertid til at trusselbilde blir mer uoversiktlig og usikkert. Et ytringsklima hvor vold mot politiske meningsmotstandere alminneliggjøres og legitimeres, kan i ytterste konsekvens medvirke til at enkelte sårbare personer inspireres til å utføre voldelige handlinger.

En grunnleggende forutsetning for et vel-fungerende demokrati er at våre folkevalgte representanter kan utøve sitt virke uten frykt for å bli utsatt for voldelige handlinger. Stadig flere folkevalgte begrenser eller sensurerer sine politiske ytringer i offentligheten, som følge av hets og trusler. Enkelte har trukket seg fra politikken, eller vurderer å gjøre det. Dette svekker vårt demokratiske system.

Myndighetspersoner er også utsatte mål for fremmede staters etterretningstjenester. Særlig Russland og Kina vil opprettholde en målsetting om å innhente informasjon om norske politiske prosesser som kan påvirke deres interesser. Dette fører til at flere norske politikere, og personer som jobber i apparatet rundt disse, kan være mål for fremmede staters etterretnings- og påvirkningsaktivitet i Norge i 2024.

Tips oss!

PSTs hovedansvar er å forebygge og etterforske straffbare handlinger mot landets sikkerhet. Vi er avhengig av god kontakt med befolkningen for å kunne avverge eventuelle terrorangrep mot Norge, trusler mot myndighetspersoner, spionasje eller spredning av masseødeleggelsesvåpen.

Tips kan meldes på:

[PST.no/tips-oss](https://www.pst.no/tips-oss)

Politiets sikkerhetstjeneste

pst.no